

Název studijního předmětu:

Kvantitativní metody výzkumu ve vzdělávání

Přednášející:

PhDr. David Greger, PhD., tel. 221 900 528, e-mail: david.greger@pedf.cuni.cz

Další požadavky na studenta:

Plnění průběžných úkolů v rámci e-learningového prostředí Moodle a účast na seminářích.

Místo a termín konání: termín konání: letní semestr 2020/21: **v pondělí dopoledne od 9,30 do 12,00 v termínech 8.2., 22.2., 22.3., 12.4., 24.5., závěrečné kolokvium 14.6.**

Online v MS Teams

Způsob zakončení:

Prezentace a obhajoba zpracovaného projektu výzkumu a pilotovaného výzkumného nástroje (dotazník, či jiný). Prezentace výstupů na společném semináři 14.6.2021 od 9,30 hod.

Cíl předmětu:

V rámci kurzu se studenti seznámí se základy kvantitativního výzkumu pedagogických jevů. Kurz naváže na základní seznámení s kvantitativním výzkumem v rámci ÚTMK a zaměří se hlouběji na přípravu a konstrukci nejčastěji využívaného výzkumného nástroje – dotazníku. Studenti se seznámí s nejčastějšími chybami při tvorbě, analýze a interpretaci dat z dotazníků na konkrétních příkladech pedagogických výzkumů. Další kvantitativní metody (např. pozorování, experiment, didaktické testy, sémantický diferenciál) budou probrány s případnými zájemci o jejich užití individuální formou. Studenti se také seznámí s dostupnými placenými databázemi plných textů článků ze zahraničních časopisů (EBSCO, Proquest, JSTOR, Willey InterScience e-journals, Science Direct, Sage fulltexts, ERIC) a možnostmi jejich využití při formulaci výzkumného problému a konstrukci dotazníku. Kurz si klade za cíl uvést doktorandy do praktické stránky přípravy, realizace a vyhodnocení kvantitativního výzkumu. Součástí praktických ukázek bude také základní představení statistického zpracování výzkumných dat (s ukázkou zpracování pomocí statistického softwaru SPSS), včetně vícerozměrných metod, nicméně uvedení do statistiky není cílem ani obsahem tohoto kurzu (nabídka je pokryta kurzem dr. Chvála – Statistika v pedagogickém výzkumu). Studenti si sami navrhnu vlastní výzkumný nástroj a provedou jeho pilotáž. Při prezenčních setkáních i v e-learningovém prostředí povedou účastníci průběžný diskurs o svých badatelských zkušenostech, který bude završen závěrečnou konferencí.

Témata kurzu:

1. Logika, výhody a omezení kvantitativního výzkumu (ve srovnání s kvalitativním výzkumem), formulace výzkumného problému a hypotéz, hledání indikátorů pro jednotlivé proměnné, typy proměnných.
2. Reprezentativita (pojmy vzorek, populace, aj.), typy pravděpodobnostních a nepravděpodobnostních technik výběrů, chyba výběru a návratnost – konkrétní příklady a ukázky tvorby výběru (vzorku).
3. Příprava dotazníku (role teorie, rešerše výzkumů, využití standardizovaných škál, dotazníků), konstrukce a uspořádání dotazníku, formulace otázek, řazení otázek, nejčastější příklady špatně formulovaných otázek.
4. Uvažování za horizont jednotlivých otázek - tvorba sumačních indexů (škál, *summated rating scales*), reliabilita a validita sumačních indexů.

5. Možnosti pilotáže a její vyhodnocení, úprava dotazníku a volba způsobu sběru dat, příprava datového souboru, čištění dat, analýza a interpretace dat.

Doporučená literatura:

1. Obecně-metodologická literatura se zaměřením na kvantitativní výzkum:

Zahraniční:

Babbie, E. *The Practice of Social Research*. 12th edition. Belmont, CA: Wadsworth Publishing; 1995 (2010).

Creswell, J. W. *Educational Research: Planning, Conductiong, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. 2nd edition. New Persey: Pearson, 2005

Krathwohl, D.R. *Methods of Educational and Social Science Research. An Integrated Approach*. 2nd edition. Long Grove, IL: Waveland, 2004.

Muijs, D. *Doing Quantitative Research in Education with SPSS*. London: Sage, 2004.

Česko-slovenská:

Disman, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vydání. Praha: Karolinum, 2000.

Ferjenčík, J. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu*. Praha: Portál, 2000.

Gavora, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000.

Hendl, Jan *Přehled statistických metod zpracování dat. Analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál, 2004.

Chráska, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada, 2007.

Kerlinger, F. N. *Základy výzkumu chování. Pedagogický a psychologický výzkum*. Praha : Academia, 1972.

Pelikán, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998.

Švec, Š. a kol. *Metodológia vied o výchove. Kvantitatívno-scientické a kvalitatívni-humanitné prístupy*. Bratislava: IRIS, 1998.

2. Doporučená literatura k dotazníkovým šetřením:

Converse, J.M.; Presser, S. *Survey Questions: Handcrafting the Standardized Questionnaire*. Thousand Oakes, CA: Sage, 1986.

DeVellis, R.F. *Scale Development: Theory and Applications*. 2nd Ed. Thousand Oaks, CA: Sage, 2003.

Groves, R.M.; Fowler, F.J.; Couper, M.P.; Lepkowski, J.M.; Singer, E.; Tourangeau, R. *Survey Methodology*. 2nd Edition. New Jersey: John Wiley & Sons, 2009.

Saris, W.E. & Gallhofer, I.N. *Design, Evaluation, and Analysis of Questionnaires for Survey Research*. New Jersey: John Wiley & Sons, 2007.

Spector, P.E. *Summated Rating Scale Construction: An Introduction*. Newbury Park, CA: Sage, 1992.

Tourangeau, R.; Rips, L.J.; Rasinski, K. *The Psychology of Survey Response*. New York: Cambridge University Press, 2000.

Výstup: zakončení zkouškou – příprava návrhu výzkumu, jeho prezentace na semináři a obhajoba.

Návrh projektu bude obsahovat a bude strukturován do pěti částí následovně:

1. téma výzkumu - zdůvodnění potřebnosti a významu tématu a konkrétně výzkumného problému na základě dosavadních zjištění (domácích i zahraničních)

2. přehled dostupné literatury (na základě rešerše literatury, přehled zjištění předchozích výzkumů, případně teoretická východiska, včetně cizojazyčných zdrojů)

3. formulace výzkumného problému a hypotéz

(variabilně lze části 1 až 3 pojednat v jiném pořadí či jako jeden rozsáhlý celek).

4. návrh nástroje sběru dat a strategie sběru dat (způsob výběru vzorku a zdůvodnění daného výběru a cílové populace, časový a organizační plán výzkumu),

5. návrh způsobu zpracování dat včetně návrhu statistického zpracování dat.

Písemnou podobu projektu zašlete do 5.6.2021 na adresu david.greger@pedf.cuni.cz . Na seminář dne 14.6. 2021 si připravte ppt prezentaci pro prezentování návrhu výzkumu před ostatními. V prezentaci se zaměřte především na metodologii projektu (tedy body 3., 4. a 5. písemného projektu). Prostor pro Vaši prezentaci bude cca 10 minut. K prezentaci můžete přizvat i svého školitele.